

(Q) Ques:-

ਗੰਗਾ- ਗੰਗਾ
ਸਾਹ- ਸਾਹ

ਉੱਥੇ ਲੱਗਾ ਮਤੇ ਕੁਝ ਸਾ ਲੈਣਾ ਇਕ ਮਰਨ
ਬਿੱਠੀ ਸੁਕਿਰਿਆ ਲੱਗਾਈ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਇਹ ਬਿਨ੍ਹਾ
ਤਕ ਨਹੀਂ ਗੰਗੇ ਵਿ ਉਥਨ ਬੀਦਿਤ ਨਮਨਾਂ ਨਹੀ
ਵਿੱਠੀ ਮੁੱਤਦਯੁਰਨ ਲੀਕ ਹੈ। ਗੰਗੇ ਦੀਆਂ ਬੁਠਿਆਈ
ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧਾ ਬੁੱਧਾਮਿਕ ਦਰਜਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ
ਉੱਚ ਨੂੰ ਬਰਕੁਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੁਠਿਆਈ ਦੀ ਹਰ ਨਮਨ
ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਧੱਧਰ ਤੇ ਬੁਠਿਆਈ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਣ
ਕਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਥਨ ਬਾਂ ਬੁੱਧਾ ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖ
ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਇਨਾਤ ਦੇ ਸਾਹਿ-
ਬੰਡੂਆਂ, ਧਰਮ-ਧੰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬਰਮਧਤੀ ਲਈ ਚੁੱਪ
ਬੁੱਧੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ, ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਹਿ-ਬੰਡੂਆਂ
ਦੇ ਉਥਨ ਬਾਧਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਰੁਹ ਦੇ ਦੰਗਾਂ
ਵਿੱਚ ਬੁੱਧਤ ਭਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਨਮਨ
ਨੂੰ ਉਥਨ ਦੀਆਂ ਦਮਤਾਂ ਬਾਧਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਧਤ
ਉੱਚੀਆਂ ਦਮਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰੁਹ ਸਮੇਂ ਮੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ
ਬਾਂ ਕੀਤਾ ਤੋਰ ਤੇ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੰਗ
ਤਰੀਕੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਦੀ ਮਹਿਕਮਾ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਧਰਤੀ
ਉਮਰ ਉਥਨ, ਉਥਨ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਉਮਨ ਬਾਧਤ
ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਧਨਾਂ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਥਨ ਦੀ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਉਮਨ ਬਾਧਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਧਨ ਵਿਸ਼ੇ
ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬੁਠਿਆਈ ਅਤੇ ਉਮਨ ਬਾਧਤ ਨਾਲ
ਸੰਬੰਧ ਮੰਚਪ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿ, ਸਾਹਿਤ,
ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ
ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬ
ਪਾਠਕ ਸਾਹਿਬ

(2)

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਮਾਨਤਾ
ਕਾਫ਼ਾ ਹੈ ਸਾਡਾ ਮੁਕੀ ਮੁਕਾਬ
ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ੀਲ
ਮਨਿ ਮਨਿ ਕਰੇ ਦਿਸਾ

ਤਾਰੀਖ 10/10/2020
ਪੰਨਾ 1
DATE / /
PAGE
NOTEBOOK

ਅਨੇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ **ਦੁਰਾਚਾਰੀ**
ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਉਤਰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ **ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼** ਦੀ **ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼**
ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੁਰਾਚਾਰੀ ਦੇ ਬੀਰ ਹਨ ਮੁਸ਼ਕਿਲ
ਭੀਸ਼ਮ ਪਿਤਾਮਾ ਅਤੇ ਦੁਰਾਚਾਰੀਆਂ ਕਿਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼
ਜਿਥੇ ਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ
ਮਨੋਂ ਉਹ ਦੁਸ਼ਟ ਦੁਰਜਯਾ ਦਾ ਕੰਨ - ਧਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਘਾਟ-ਘਾਟ ਘਾਟ ਅਤੇ ਘਾਟ ਉਥਨ ਗੁੱਝ ਕਰਨ
ਦੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਉਥਨ ਵਿੱਚ ਘਾਟ -
ਘਾਟ ਹੋਣੇ ਲਗੇ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।
ਦੁੱਖ, ਦੁੱਖੀ, ਮੁਸ਼ਕਤ, ਗੀਤ ਦਾ ਰਸ, ਘਾਟੀ ਕੁਝ ਘਾਟ -
ਘਾਟ ਦੇ ਪਰਾਥਮ ਹਨ। ਅਨੇਕ ਨਾਲ ਘਾਟੀਆਂ
ਦੁਸ਼ਟ, ਦੁਸ਼ਟ, ਮੁਸ਼ਕੀਆਂ, ਮਿੱਠਾ - ਮੀਟ, ਦੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ
ਕੁਝ ਘਾਟ ਹੋਣੇ ਪਰਾਥਮ ਹੋਏ ਹਨ। ਘਾਟੀ ਦੇ
ਘਾਟ-ਘਾਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਥੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਦੀਆਂ ਮਾਨਤਾ
ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਅਮਾਨਤੀ ਨਾਲ ਘਾਟ ਤੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ
ਦੁਸ਼ਟਮਾਨ ਘਾਟੀ ਦੇ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਅਧਾਰ
ਹੈ। ਘਾਟੀ ਮਿਹਨਤੀ, ਮਿਸ਼ਾਯਕੀ, ਮਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲਗਨ
ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਹੋਣੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਘਾਟੀ ਦੇ ਦੀ
ਇਸ ਲਈ ਦਾ ਵਿਰਾਟ ਮਿਹਨਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਘਾਟ -
ਘਾਟ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋਗ ਹਨ ਹੈ।

ਅਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਘਾਟ ਤੇਗ ਕੰਨ ਘਾਟੀ,
ਤੇਗ ਮੰਗ ਕੰਮ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਅਧਾਰ ਗਾਏ ਕਿਰਤ
ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਣ ਦੁਸ਼ਟ ਮੈਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਘਾਟ, ਇਸਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਮਧਮਤ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ
ਉਥਨ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ
ਮੁਕਤੀ ਲੈਣੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਹੈ।

ਘਾਟੀ ਦੇ ਘਾਟ-ਘਾਟ ਦਾ ਕੁਝ ਦੁਸ਼ਟ ਤੇ ਮੌਕ

ਰੱਖਵੇਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਿ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਕਾਨ੍ਹਮਾਰ :-

ੴ ਪੰਜਾਬੀ ਚੰਗਾ ਘਾਇ ਤੇ
ਮੂੰਹਾ ਲਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ
ਕਿਸ ਨੇ ਘਾਇ ਤੇ ? ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ
ਲੰਘ ਕੇ ਮਫੂਰ ਕਰੇ, ਤੁਹਾਨੇ ਹਾਥ
ਕਾਟਿਆ ਤੇ ਕਾਟਿਆ ਤੇ ਬਿਨਾਂ
ਸਾਫ਼ ਨੂੰ ਕੱਢ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਚੰਬਰੀ
ਕਲਕੱਤੇ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੇ ਮਾਓਗੇ ਦੇ ਪੁੱਸੀ
ਤੇਰੇ ਕਾਂ ਤੇ ਕਾਨ ਤੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਬਾਕ
ਤੇ ਕੰਝੀਆਂ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲੀਆਂ ਧੁਮਕੀਆਂ
ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਘਾਇ ਤੇ ਘਾਇ ਤੇ
ਮਮਾ ਲੇ ਕਰ ਘਾਇ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ
ਤੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਮਿਲੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਘਾਇ ਹਿੱਸੇ ਹੋਈ ਹੀ ਕੁਝੇਰੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਿਲੇਗੀ ਤੇ
ਮਿਲੇਗੀ ਹੋਈ, ਘਾਇ ਹੋਈ, ਪੰਜਾਬੀ, ਨਾਲ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ
ਮਾਰੇ ਹੋਏ ਘਾਇ ਹਾਥ ਕਲਕਾ ਹੀ ਤੇਰੇ ਤੇ। ਨੂੰ ਮੇਰੇ,
ਕਾਟਿਆ, ਮੇਰੇ ਕਾਂ ਮਲੀ ਤੇ ਪਿਛਾਏ ਘਾਇ ਕੇ ਪਾਠੇ ਘਾਇ
ਹਨ। ਕੰਝੀ ਕੇ ਪਿਛੇ ਹਿੱਸੇ ਹੋਈ ਨੂੰ ਕੇ ਕੁਝੀ ਘਾਇ ਕੇ
ਘਾਇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਘਾਇ ਦਾ ਕੰਝੀ ਤੇ।
ਹਿਮਾਚਲੀ ਮੇਰੇ ਕਾਂ ਤੇਰੇ ਕਾਂ ਦੇ ਕਾਂ ਹਿੱਸੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਕੇ ਕਾਂ ਹਿੱਸੇ ਕੇ ਕਾਂ ਦਾ ਕੁਝੀ ਘਾਇ ਗਿਛਾ ਤੇ।
ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ
ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ
ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ
ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ, ਕੰਝੀ

ਲੱਛੂ ਧੀਰਗਾ ਧੀਰਾ ਦੇ ਧਾਗਈ
ਮੱਥੇ ਮਾਰੇ ਨੱਥੇ ਫੁਟਈ

ਪੁਗਾਈ ਮਮੀ ਇੱਥੇ ਧੀਰਗਾਈ ਦੀ ਧੀਰੀ ਹਮਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ
ਧੀਰੀ ਧੀਰੀ, ਫੁਟੀ ਤੀ ਧੀਰੀ, ਧੀਰਮ ਤੇ ਤੇਰੀ ਧੀਰੀ ਧੀਰੀ ਮੀ।
ਧੀਰੀਆਂ, ਧੀਰੀਆਂ ਧੀਰੀਆਂ ਤੇ ਕੇ ਫੁਟੀ - ਮਫੁਟੀ ਧੀਰੀ
ਧੀਰੀ ਕੇ ਧੀਰੀਆਂ ਮਨ। ਇਸਨੂੰ 'ਧੀਰੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਮੀ
ਧੀਰੀ ਮਧਰ ਧੀਰੀ - ਮਧਰ ਨਾਲ ਮਧਰ ਧੀਰੀ ਤੇ।

ਫੁਟੀ ਮਨ ਧੀਰੀ ਮਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧੀਰੀ-ਧੀਰੀ
ਧੀਰੀ ਤੇਰੀ ਮਧਰ ਮਮਾਂ ਨਿਮਿਤਤ ਨਹੀਂ ਹੀਰੀ ਗਿਰੀ।
ਇਸੇ ਧੀਰੀ ਦੇ ਮਧਰ ਧੀਰੀ - ਧੀਰੀ ਮਮਾਂ ਇੱਥੇ ਧੀਰੀ-ਧੀਰੀ
ਕੇ ਮਧਰ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ। ਤੇ ਕੋਈ ਮਧਰੀ ਮਧਰੀ
ਮਧਰ ਧੀਰੀ ਦੇ ਧੀਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਧੀਰੀ ਤੇ
ਧੀਰੀ ਧੀਰੀ ਇੱਥੇ ਧੀਰੀ ਦੇ ਧੀਰੀ ਕਾਫੀ ਨਿਮਿਤਤ ਤੇਰੀ
ਮਨ। ਧੀਰੀ ਦੇ ਧੀਰੀ ਮਧਰ ਤੇਰੀ - ਧੀਰੀ ਦੇ ਤੇ
ਧੀਰੀ ਧੀਰੀ ਮੀ। ਧੀਰੀ ਦੇ ਮਧਰੀਆਂ ਧੀਰੀ
ਧੀਰੀ, ਧੀਰੀ ਧੀਰੀ, ਗੋਰੀ ਧੀਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕੇ ਮਧਰ
ਧੀਰੀਆਂ ਮਨ। ਇਸ ਧੀਰੀ ਤੇਰੀ ਤੇਰੀ ਧੀਰੀ-ਧੀਰੀ
ਧੀਰੀ ਧੀਰੀ, ਮਧਰੀ ਧੀਰੀ ਤੇ ਧੀਰੀ ਤੇਰੀ ਦੇ ਨਾਲ
ਨਾਲ ਧੀਰੀਆਂ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਮਧਰ ਕਰ ਇਸ ਮਮੀ ਕੋਈ
ਧੀਰੀ ਤੇ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਇਸ ਧੀਰੀ ਧੀਰੀ ਲੋਕ ਨਿਮਿਤਤ
ਧੀਰੀ ਮਧਰ - ਨਿਮਿਤਤ ਧੀਰੀ ਕਰਨ ਮਨ।

1. ਧੀਰੀ ਧੀਰੀ : ਮਧਰੀ ਮਧਰ ਦੀ ਧੀਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ
ਧੀਰੀ ਇੱਥੇ ਕਾਫੀ ਦੇ ਧੀਰੀ ਧੀਰੀ
ਧੀਰੀਆਂ ਕਾਫੀ ਮੀ। ਇਸ ਮਮੀ ਮਧਰ ਮਧਰੀ
ਧੀਰੀ, ਧੀਰੀ ਦੇ ਧੀਰੀ, ਮਧਰ, ਧੀਰੀ, ਧੀਰੀ, ਮਧਰ,

ਨੇੜ, ਡੇਰੀ, ਗਾਹਗਾਹਾਂ ਵਾਂਗ ਵਰਮਾਨ ਦਾ ਕਾਢਾ
 ਦਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਮੀ। ਦਰਤ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਇਹ
 ਮਾਰਾ ਕੁਝ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਲੰਮੀ ਦੀ ਬਾਂਗ
 ਅਤੇ ਮਿੱਥੀ ਹੋਈ ਦੀ ਬਾਂਗ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਮੱਠ ਲਈ
 ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਕੰਧੀ-ਮੁਖੀ ਹੋਈ
 ਮੁਖਬੂਲ ਨਾਲ ਨਮੀਧ ਹੋਈ ਹੈ। ਛਾਤ ਦੋਲਾ, ਬੰਦ
 ਦਾ ਕੰਧੀ ਦੋਲਣ ਲਈ ਵਾਂਗ ਦੋਲਾ ਦੇਖਾਇਕ ਲਈ
 ਕਾਢੀ ਹੋਈ ਮੀ। ਮੱਥਾ-ਕੰਧੀ ਦਾ ਨਾਮਤਾ ਵਾਂਗ
 ਕਾਮਟ ਛਾਤ ਦੋਲਣ ਦਾ ਤੀ ਬਦਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
 ਧੰਨਾਧੀ ਕੀਦਨ ਦਿੱਤੇ ਛਾਤ ਦੋਲਣ ਦੀ ਬਰਤ ਪਿਛਲੀ
 ਰਹੀਦਤ ਉਹ ਅਲੋਪ ਹੋਈ ਬਾ ਹੀ ਤੀ ਘਰ ਦੇ
 ਧਨਧਾਨ ਦਿੱਤੇ ਨਿਕਲ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਮੁਆਈ
 ਕਰੇ ਹੋਰ ਹੋਰ ਬੰਤਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੀ ਕੰਧੀ ਤਾਂ ਇਸ
 ਦਾ ਮਨ ਉਜਾਮ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਾਂਗ ਮੀ। ਨਿੱਕੀਆਂ-
 ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਮੋਰਤ ਮਰਦ ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ
 ਨੂੰ ਚਲਾ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਮਨ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਮੀ ਕਿ
 ਇਹ ਤੇਜ਼ੀ ਮਸ਼ਰੂਤ ਕਰਨ ਤੇ ਦੀ ਵਿਮਾਨੀ ਕੀਤੀ
 ਦਿੱਤੇ ਨਿੱਕੀਆਂ ਦੀ ਫੁਲਕ ਹੋਈ ਨੀ ਮੀ ਕਰ
 ਆਇਓ।

3.

੨. ਦੁਆਰਾ ਦੋਲਾ ੨- ਪਿੰਡਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੁਆਰਾ ਦੀ ਹੋਈ
 ਵਿਸ਼ੇ ਮਮੇਂ ਦੀ ਬਾਧੀ ਕਾ ਮਕਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਮੇਂ ਦੀ
 ਹੋਈ ਮਾਰੀ ਲਾਭ, ਮਖਰੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੀ। ਹੋਈ ਅਤੇ
 ਲਾਭ ਹੋਈ ਵਿਖੇ ਨਾਲ ਕੰਧੀ ਤਾਂ ਕੰਧੀ ਵਾਂਗ
 ਮੀ। ਹੋਈ ਬਾਟ ਮਗਰੋਂ 'ਮਹੀਟ ਨਿੱਕ' ਦੇ ਤੋਰ
 ਤੇ ਗੁੱਲ ਬਾਧੀ ਵਾਂਗ ਮੀ। ਕਈ ਦਰ ਮਾਫਿਰ-ਕੰਧੀ
 ਦੀਆਂ ਬਰਮਾਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਤ ਤੇ ਕੰਧੀ ਦੀ ਮੁਆਈ

4

ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਗਲਗਲੀ ਨਾਂ ਧੀਰ ਦੀ ਚਾਹੁ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਮਾਂ
ਮਾਏਦ ਦੇ ਮਜ਼ੀਨੀ ਧੀਰ ਯਾਦ ਦਾ ਮਗਤਮ ਹੋਣ ਸੀ।

ਗਾਏਦ ਧੀਰ ਨਾ ਥਾਪੀਆ
ਕਿਉਂ ਕ੍ਰਾਇਮੋਂ ਕ੍ਰਾਪਰਾਪੀਆਂ।

3. ਲੋਕਾ ਦੋਲਾ :- ਦੁਆਰ ਦੀ ਹੋਈ ਤੋਂ ਦਿੱਲਾ ਹੋਣਾ
ਜੀ ਕਿਰਮਾਦ ਮੁਕ ਬੈਤ ਲਲਾ ਬਾਂਦਾ ਸੀ
ਮੁਰਮ ਕਰਨ ਨਾਂ ਨੀਦਰ ਪਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉਮਨੇ ਨਾਲਚ
ਨੀ ਸੀ। ਨਾਂ ਮਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥਨ ਲਈ ਉਹ ਦੇ ਧੜੀਆਂ
ਕੋਝੇ ਧੜੇ ਬ ਧੜੀ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗੁਫਾਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।
ਉਨ ਕਾਰ ਦੋ ਮਾਮ ਨੇ ਕਰੇ ਪੈਟ ਕੁਝ ਮੰਗਣ ਸੀ ਤਾਂ
ਬੈਤ ਦਾ ਕਾਮਾ ਬੈਤ ਦਿੱਤੇ ਜੀ ਮੈਰੀ ਲੋਕਾਂ ਲੋਲੀਆਂ,
ਮਨੇ; ਮੁੰਗਲੀ ਨਾਂ ਕੋਲੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਹੋਲਾਂ ਚਾਹ ਕੇ
ਧਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਤਾਦੇ ਦੀ ਉਮਨੇ ਕਿੰਤਾ ਨੀ ਸੀ।
ਕੋਝੇ - ਕੋਝੇ ਦਾ ਲੋਕਾ ਦੋਲਾ, ਕਾਰ ਕੋਝੇ ਦੁਆਰ ਲੋਕਾਂ
ਚੜੀਆਂ ਨਾਂ ਚੜਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ
ਕਾਰਾ ਹੈ।

4. ਮਾਮ ਦੋਲਾ :- ਮਾਮ ਦੋਲੇ ਦੇ ਧਾਏ ਦਾ ਦੋਲਤ
ਚਤੁਰ ਨਿਮੀਭਤ ਨੀ ਸੀ। ਕਰੇਂ ਦੀ
ਬੈਤ ਦੇ ਕੋਮਕਾਰ ਨਾਂ ਧਰ ਦੇ ਧੌਰੇ ਕਾਰ ਤੋਂ ਧਰ
ਦੇ ਮੈਂਚਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਮਨ: ਧਾਏ ਧਾ ਲਿਖਾ ਕਾਰਾ
ਸੀ। ਇਸ ਮਮੇਂ ਗੋਲਾ, ਪੁਲਾ, ਧੋਟੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ
ਦੀ ਚੋਟਦੀ ਨਾਂ ਕ੍ਰਾਫਾਰ ਹੋਣ ਸੀ। ਕੋਰੇ ਮਰਦੇ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਧਰ ਮਾਮ ਨੇ ਲਲ ਮਧਕੀ ਦਾ ਕ੍ਰਾਫਾਰ ਦੀ
ਕੋਰ ਲੈਂਦੇ ਮਨ। ਕੋਰ ਦੀ ਲਲੀ ਮਮੇਂ ਕੋਰਾਂ
ਕੋਰ ਦੇ ਮਜ਼ੀਨੇ ਕੋਮ ਦਾ ਦੋਲੇ ਕੋਰ ਹੋਣ ਹੈ।

ਇਸ ਮੇਰੇ ਦੂਜੇ ਕਮੇ ਦੀ ਮੁਕਤ ਵਿਧੀ, ਜਾਂ ਧੰਨ-
ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਕੁੱਝ ਕੁਝ ਮੀ। ਹੋਵੇ ਮੇਰੇ
ਕਾਨੀ ਦਾ ਕੰਮਿਆ ਦੁੱਧ ਪੀਤ ਕਾਫ਼ਾ ਮੀ।

ਨਹੀਨ ਧੰਨਾਈ ਮਮਾਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ
ਧੰਨਾਂ ਲੰਗ ਆਇ- ਪੀਤ ਵਿੱਚ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀਕਰਕ
ਪ੍ਰਾਇਦਰਤਨ ਕਾ ਰਿਗ ਹੈ। ਉਹ ਧੰਨ ਲੋਕ ਦੀ
ਕਾਇਨੀਕਾ ਦੇਖਣ ਵਰਤਕੇ ਜਾ। ਵਿਆਹ ਮਾਈ
ਮੇਰੇ ਉਹ ਬਗਤੀ ਕੀਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ
ਮੇਰੇ ਕੁਰਮੀਆਂ ਉੱਤੇ ਧਾਣ ਆਂਦੇ ਕੁੱਝ ਮੇਰੇ
ਦੀ ਦਾ ਮੇਰਾ ਲੋਕ ਹੈ ਜਨਾ ਆਇ ਦੀ ਮੇਰੇ
ਵਿੱਚ ਦੀ ਉਹ ਲੋਕ, ਕੰਨੀ ਦੀ ਧੰਨ-ਵਿੱਚ-ਵਿੱਚ
ਵਿਸਮੁ ਲੋਕਾਂ ਮੇਰੇ ਕੀਰਕਾਂ, ਕਾਇਨ, ਕੁੱਝ ਧੰਨੀਆਂ
ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਹੈ।

ਧੰਨ-ਧੰਨ ਇਸ ਕੁਰਮੀਆਂ ਦੇ
ਧੰਨ ਦੇ ਬਗਤਨ ਕੀਰਕਾਂ, ਧੰਨੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨ,
ਧੰਨੀਆਂ ਦੀ ਧੰਨ-ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਮ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ
ਹੈ। ਧੰਨ-ਧੰਨ ਇਸ ਕੁਰਮੀਆਂ ਦੇ ਧੰਨੀਆਂ
ਲੋਕ ਕੁਰਮੀਆਂ ਕੁਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮੇਰੇ, ਧੰਨੀਆਂ, ਕੰਨ-
ਕੰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀਰ ਮੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧੰਨ
ਹੈ। ਉਹ ਧੰਨੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਮਾਈ ਮੇਰੇ
ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਧੰਨ-ਵਿੱਚ, ਧੰਨੀਆਂ ਮੇਰੇ, ਧੰਨੀਆਂ
ਵਿੱਚ ਦੇ ਮੇਰੇ ਹੈ, ਕੰਨੀ ਧੰਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ
ਧੰਨ ਦਾ ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਕੁਰਮੀਆਂ ਕੁਰਮੀਆਂ ਕੁਰਮੀਆਂ
ਧੰਨ ਹੈ ਮਿਸ਼ ਕੀਰਕਾਂ ਹੈ।

ਧੰਨ ਲੋਕ ਮੀਰ ਦੇ ਕੰਨੀ ਧੰਨੀਆਂ।